

אחווה

גיליון 02
פרשת כי תצא
ח' באלול תשפ"ג

נעים להכיר

הלכה למעשה: מותר להשתמש בכרטיס מועדון של חבר?

קנקן חדש: ווארטים קצרים על פרשת השבוע לשולחן שבת

הגות בפרשה: עיון בפרשת השבוע מאת הגר"ד לייבל

כה אמרו חכמינו: ציטוטים מרבוינו זצ"ל במעלת 'הדף היומי'

מחשבות טובות: זווית חסידית על פרשת השבוע

השבוע שהיה: תמונות ועדכונים מהשטח מקהילות אחוות תורה

שעת שיפור: מבט חדש ומעצים לפרשיות השבוע והחיים

חידות לילדים: תמונות על הפרשה וחידה של ה'בן איש חי'

אחד משלנו: הכירו את בנצי וולמן, קריקטוריסט 'הדף היומי'

ואלה הנתונים: מספרים ודברים מעניינים על פורטל הדף היומי

ההוגה והמחולל: מי ניסה לקדם את הדף היומי לפני המהר"ם?

פסיפס - מפה ומשם: היסטוריה, גאוגרפיה, ארכאולוגיה ועוד

מאה שנות אחדות

השבוע אנו מציינים מאה שנים למהפכת לימוד הדף היומי וגם זו סיבה טובה לדבר על נושא הדגל שלנו

שנים להכרזה ההיסטורית על מהפכת הדף היומי. מטרתו של הרב גינסברגר להפיץ את הערך המרכזי של הדף היומי ולצרף כמה שיותר אנשים למעגל הלומדים, שאנשים יידעו שיש בית למגידי שיעורים, המספק חומרי עזר וידע מקצועי מצטבר של מאות מגידי שיעורים. זהו מקום שלא מתחשב בכלל בהגדרה של ההשתייכות החברתית ומספק מענה סביב הדף היומי ללומדים פוטנציאליים, למגידי שיעורים ותיקים וחדשים ולכל מי שרוצה לצרף או להצטרף לשיעור. שלחו הודעת ווטסאפ למספר 052-7600080.

השבוע אנו מתייחסים לדף היומי בכמה פינות בעלון, ואולי - וזה תלוי בכם - תהיה כאן פינה שבועית קבועה שמספרת את הסיפור של הדף היומי. הגיבו והשפיעו.

פינת האחדות

הרב יוסף יצחק ג'ייקובסון נוהג לפתוח את שיעורו השבועי על פרשת השבוע במילתא דבדיחותא, ואין סיבה שלא נעשה את זה גם אנחנו. בשבוע שעבר, עת עסקנו כאן בקריאה לאחדות, הוא פתח את שיעורו כך: רב אחד מצלצל לעמיתו ואומר "הגיע הזמן לעשות אחדות!", השני השיב: "נכון, אתה צודק! אבל נגד מי?".

שיעורו השבועי של הרב ג'ייקובסון על פרשת השבוע מומלץ להאזנה וניתן למצוא אותו כמעט בכל הפלטפורמות. תודה לנח טוניק על ההמלצה. אם טרם נחשפתם - שמעו ותחי נפשכם.

השבוע אנו מציינים מאה שנים לייסוד לימוד הדף היומי. יוזמה מדהימה זו, שהוכרזה לראשונה בווינה בשנת תרפ"ג, והחלה בעת ובעונה אחת בכל רחבי העולם היהודי בראש השנה תרפ"ד, הצליחה לאחד בין יהודים מכל החוגים והזרמים סביב לימוד משותף של דף גמרא בכל יום. מאה שנים לאחר הקמתה, תנועת הדף היומי מונה מאות אלפי לומדים ברחבי העולם.

הדף היומי מהווה מוקד לימוד ודיון, המאפשר חיבור בין יהודים שונים זה לזה. בכתיב כנסת, ישיבות ובתי מדרש ברחבי העולם, ניתן לראות יהודים מכל החוגים לומדים את אותו הדף, מתדיינים ומחדדים זה את זה. בתקופה זו של פילוג וקישור, מהווה לימוד הדף היומי מופת של אחדות. זוהי הזדמנות נפלאה ללמוד זה מזה ולהתחבר סביב אהבת התורה ולומדיה.

המרדף היומי

בשבועות האחרונים התייעצנו לגבי מדור שבועי על הדף היומי בעלון 'אחוותא', והתגובות היו די זהות: לומדי הדף מתעניינים בדף "היומי". לא בדף של אתמול ולא בדף של מחר. אם אתה לא מפרסם עלון יומי, אולי כדאי לוותר. אז ויתרנו, לעת עתה.

אבל איך אפשר לוותר כשהעלון השני יוצא בשבוע שבו מציינים מאה שנים ליסוד המהפכה של רבי מאיר שפירא מלובלין? אינסוף דברים וסיפורים אפשר לכתוב על הדף היומי. אם תרצו לשתף - אתם מוזמנים לשלוח מייל למערכת, ואולי נפרסם.

חברא אית ליה

הרב מתתיהו גינסברגר, מייסד "חברא - קהילת מגידי השיעורים בדף היומי", חתום לצד עשרות מגידי שיעורים על מכתב שנשלח למערכות עיתונים בו הם מבקשים מהעורכים שיתייחסו למאורע המיוחד שחל השבוע: מאה ואולי נפרסם.

זמני השבת

ירושלים	18:36 19:48
בני ברק	18:54 19:50
פי"ת	18:33 19:50
אופקים	18:46 19:50
חיפה	18:47 19:50

שבת
אורח

שגרירי 'אחוותא'

בנוסף להפצה של 10,000 עותקים מדי שבוע בבתי כנסת ואולפים נוספים בדייטל, אנו מחפשים שגרירים להפצת העלון בקהילות ובתי כנסת שלהם ברחבי הארץ. רוצים להיות שגרירים? צרו איתנו קשר

alon@achvat.co.il

מותר להשתמש בכרטיס מועדון של חבר?

אסור לקחת כרטיס מחבר וללכת לקנות בלעדיו, משום שהכרטיס הינו אישי. בעל הכרטיס יכול למנות את הקונה כשלוחו, ובמקרה כזה אין בעיה. אם נדרשת חתימה של בעל הכרטיס או כל הזדהות אחרת, התחזות היא גזל. אם לא מצוין שאסור להעביר את הכרטיס, יש מתירים. במקרה שבעל הכרטיס נוכח ברכישה, בדיוק כפי שמותר לבעל הכרטיס לקנות מתנה לחבר, כך מותר לו לקנות בהנחה ולמכור לחבר. בדוגמה שלנו, בעל הכרטיס מוותר על זכותו לקנות בזול ולמכור ברווח.

מותר לחתוך עוגה עם הדפס בשבת?

עוגה שרשומים עליה אותיות או ציורים (לדוגמה עוגה שיצרו על גבה את המילים 'מזל טוב') אין לחתוך או לפרוס באופן המקלקל את האותיות או הציורים. לדעת פוסקים רבים יש בכך משום איסור מלאכת 'מוחק' מדרבנן. אמנם הפוסקים מתירים לאכול את המאכל, אף שאגב האכילה נמחקות האותיות והציורים, כיוון שמחיקה הנעשית 'דרך אכילה' אינה נחשבת למלאכת מוחק (והחזון איש מפקפק בהיתר זה). בשעת החיתוך לא ימחק מילה, אלא יחתוך מילה שלמה, ובפיו יאכל. עוד כתבו הפוסקים שיצירת אותיות וציורים במאכל נחשבת ככתיבה רק אם הם מיוצרים מחומר נפרד, כגון סוכריות צפופות, זילוף שוקולד, או חתיכת בצק נפרדת (במיני מאפה). כשהאותיות והציורים עשויים מגוף המאכל - כמצוי בזמננו בביסקוויטים, שוקולד וכדו', שמטביעים בו דוגמת שם בית החרושת או ציור כלשהו שמוטבע או מובלט בהם - אין עשייתם נחשבת לכתיבה, אלא לעשיית הצורה של המאכל, וממילא אין מחיקתם נחשבת למחיקה, ומותר לחתכם ולשוברם ביד.

בית הוראה
נבחרת מדרשו של הרב נפתלי וסרני

זמינים עבורכם בוואטסאפ
052-7366144

אשת יפת תאר... ולקחת לך לאשה

רש"י: לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע. יצר הרע מבוסס הוא על הצורך לפרוץ גבולות. מים גנובים ימתקו - בגלל שהם גנובים. לכן, כשהתירה התורה לאנשי הצבא לקחת אשת יפת תאר לאשה, לא עשתה זאת אלא 'כנגד יצר הרע'. מרגע שהותר הדבר, שוב אין היצר הרע מעורר תשוקה למשהו מן המותר. [בשם רבי יהונתן אייבשיץ]

ולקחת לך לאשה

כשהקשר ממוסד. כשעול אשה ובנים יהיו על צווארו של האדם. שריו יהיה בעמל וטרדת הפרנסה, ודעתו תהיה נתונה להחיות את התלויים בו ושוב אינה פנויה ליצר הרע, מחשבות חטא והבל ובליינות ריקנית. [על פי 'תולדות יעקב יוסף']

אשת יפת תאר... ולקחת לך לאשה

רש"י: לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע. צורת דברי חז"ל על דרך השלילה 'לא... אלא...' מעוררת תהייה: מדוע לא נאמר בפשטות: "דברה תורה כנגד יצר הרע"? תשובה מחוכמת נטמנה כאן: בשבחן של כל נשות ישראל, אף אלו שאין בהן מעלות אחרות, למדנו ביבמות (גס): "דיינו שמגדלות בנינו ומצילות אותנו מן החטא". ומאחר שעל הלוקח אשת יפת תואר נאמר (סנהדרין קז) שסופו שיוצא לו ממנה 'בן סורר ומורה', נמצא שאצלה לא קיימת, למרבה הצער, המעלה של "שמגדלות בנינו". לכן כשהתירה התורה לשאת 'אשת יפת תואר' - "לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע" - שמצילה אותו מן החטא. ליותר מזה, אין מה לצפות. [על פי 'פרח לבנון']

למען יטב לך והארכת ימים

במדרש מבואר כי רק במצוה זו - מצות שילוח הקן - ובמצות כיבוד אב ואם, גילה הכתוב מתן שכרן של מצוות - "למען יטב לך והארכת ימים". רבים תמהו ויתמהו: הרי מדי יום אנו אומרים בפרשיות קריאת-שמע: "למען ירבו ימיכם...". ושכר דומה קראנו זה לא מכבר לכאורה גם בפרשיית מינוי מלך (דברים יז כ)

"למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו". - במה נתייחדו איפוא שתי מצוות אלו? אלא שאריכות ימים לבדה, אינה ברכה אלא ציון נתון בלבד. ומי שיאריכו ימיו בצר ובמצוק ואפילו מצוות לא יוכל לקיים, וכי ברכה ראה בחייו? רק כאשר הכתוב מוסיף ומגלה "למען יטב לך" - שהחיים שלך יהיו טובים, אז מתגלה לנו שה'הארכת ימים' הוא שכר. וזאת מצאנו רק בכיבוד אב ואם ובשילוח הקן. [על פי 'מעדני מלך']

לא יבא ממזר בקהל ה'

כג ג) "מדחציף כולי האי - שמע מינה ממזר הוא" מרורות אכלו חכמינו וגדולינו בערי הגולה מידי פרנסים וראשי הקהל שהיו פעמים רבות אנשים בורים וגסי התנהגות. כך איתרע גם מזלו של רבי אייזל חריף, רבה הנודע בשנינותו של סלונים. אך זה עתה התמנה כרבה של הקהילה החשובה ובמקביל התמנה כראש הקהל, אדם שמלבד עושרו הרב היה גם חצוף גדול וטובת הקהילה עניינה אותו כקליפת השום גם כאשר היה במצב רוח טוב במיוחד. לא יצאו ימים רבים והתאונה המצופה אירעה: ראש הקהל נגש ממקומו אל הרב וגער בו בבוטות על שלא בא לבקר בביתו בחג, כיאות לרום מעמדו. נענה רבי אייזל: דברי מוסר מן הסתם אינם לפי טעמך, אבל לסיפור טוב אף אחד לא רוצה לסרב, ובכן, מעשה שהיה כך היה - שלושה באו לפני ריבונו של עולם בתביעה: תפילת "עלינו לשבח", סעודה שלישית והממזר. תפילת "עלינו" טענה ובצדק - מכל התפילות דווקא היא הושמה בקביעות בסוף התפילה, ולכן היא נאמרת בחטף אגב גלגול תפילין או חיטוט אחר מפתחות הרכב. יהודים טרודים במחיתם ולקראת סוף התפילה, דעתם מוסחת. והיא - מה חטאה!?! סעודה שלישית טענה בדומה - אחרי שתי סעודות דשנות, בשבילה מסתפקים בחתיכת חלה וזנב דג מלוח. והממזר - הו, עולמו חרב בעדו ונאסר עליו לבוא בקהל, ומפני מה? מפני חטאם של אחרים... מלך שופט צדק, האזין לתלונותיהם בקשב, והחליט לפייסם: "עלינו", שבכל ימות השנה הוונחה, תיקבע במקום החשוב ביותר בתפילות הימים הנוראים, ובה כורעים הכל ומשתחוים. ומודים. הסעודה השלישית תבוא על שכרה בכך שבה יאמרו האדמו"רים דברי תורה רבים יותר מכלל סעודות השבת. ואל הממזר אמר הקב"ה - מסיים הרב - אותך הממזר יעשו לראש הקהל, וכך אם גם לך נאסר לבוא בקהל, ייאלץ הקהל לבוא אליך... [אגדה עממית מעובדת]

הדף היומי

"איני מקנא את הרב
מלובלין בשביל שייסד
את ישיבת חכמי
לובלין, שהלא הרבה
ישיבות יש בעולם,
אבל מקנא [אני]
אותו בשביל שייסד
רעיון הדף היומי"

[הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב]

"הדף היומי הוא מעין
הכרזת מלחמה על
העם-ארצות"

[מיוחס לרב מפוניבז' זצ"ל]

"מה טוב ומה נעים
לארגן לימוד דף היומי
בצוותא, ובראשונה תלמיד
חכם אשר יסביר לקהל
השומעים לפי רמתם את
הדף הנלמד בטוב טעם
ודעת כי כיד ה' הטובה עליו
ובסוף כל סוגיא יסכם
מסקנת הדברים להלכה"

[רבי עובדיה יוסף זצ"ל,
מכתב לקראת סיום הדף היומי,
יד תמוז ה'תשל"ה]

"הם לא התכוונו רק
שהאדם ילמד את 'הדף'
היומי' אלא ש'הדף היומי'
ילמד את האדם..."

[מיוחס לרב שך זצ"ל]

"בזמנים כאלה, כשהרחוב
מלא בנסיונות, העצה
היא להאחז בתורה
כמו בסם החיים"

[רבי זלמן סורוצקין זצ"ל, נאום בכיכר
השבת לרגל סיום המחזור החמישי, של
הדף היומי, יג אלול ה'תש"ך]

כוחם של חכמים: ממקל לגזר

אף שהתורה התירה הכאת ילדים ותלמידים,
המציאות השתנתה וכיום יש לנקוט דרכי חינוך
עדינות יותר. זהו כוחם של חכמי הדור לפרש
את התורה בהתאם לנסיבות המשתנות

יכה אותם בשוטים ולא במקלות אלא
ברצועה קטנה (הל' ת"ת ב ב). ההגבלה
היא על גודל הרצועה כשמוכן מאליו
שיש להכות ולהטיל אימה. לא זו בלבד
אלא שהאב או הרב שהכו את בנם או
את תלמידם לצורך חינוך והקטן נהרג
תחת ידיהם, פטורים מגלות (רמב"ם
הל' רוצח ה ו).

המנהג להכות מתואר גם בלשונות
הראשונים בסוגיא בב"ק (פז ע"ב).
הרמב"ן כתב: אין לך אדם שאינו מכה
בנו ורודה את תלמידו; והרא"ש כתב:
כדרך שמכין התינוקות ומושכין אותן
באוניהם.

אפילו הגרא"א דסלר זצ"ל כתב
לפני שנים לא רבות (שנת תש"ט)
דברים חריפים נגד אלו שמתנגדים
להכאת תלמידים: אלה החוקרים
החדשים בחפשי חדשות ולהרוס
היסודות שידעו אפילו גויים, ואשר
שורשם בתורת ה' ובנביאים, המציאו
המצאות שמביאות להפוך את כל
השורשים... והנה סיפר לי בן דודי ר'
זיסל נ"י שראה באחד הספרים הק' כי
אם הבן שומע להוריו ראוי למצוא עלילה
למען הכותו על כל פנים קצת... (מכתב
מאליהו ח"ג עמ' 362-360).

אך כפי שפתחנו, חכמי דורנו הלכו
בדרך אחרת לגמרי. שורת הסכמה
מקצה לקצה שדרך החינוך הנכונה
בימינו היא להימנע לחלוטין מהכאה,
ושיש למשוך את התלמידים בפה רך
ובאהבה. אפילו בן שפרק עול תורה
ומצוות, הורו גדולי רבותינו לקבלו
"בכבוד ובידידות" כלשון מרן הגרי"ג
אדלשטיין זצ"ל.

כמובן, אין כוח ביד חכמים לעקור
אות אחת מן התורה, אך הבנת גדולי
ישראל היא שהמציאות עליה דיברה
התורה השתנתה, ובהתאמה, ההלכה
חלה עליה באופן שונה. בעומק
תבונתם הבינו שאם נתמיד באותה
שיטת חינוך, ונתעלם מן השינויים
שחלו בנפש הבנים והתלמידים, לא
יהיה בכך משום היצמדות לדבר ה',
להיפך, יהיה זה נגד רצון ה'. כאשר
המציאות לובשת פנים חדשות, יש
להחיל את דבר ה' בה באופן המתאים,
וזהו קיומה האמיתי של התורה.

בפרשתנו מבואר דינו של בן סורר
ומורה. פסוקי הפרשה שמים את הדגש
על כך שהבן הצעיר אינו שומע בקול
הוריו: כי יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה
אִיָּנֹנִי שְׁמַע בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וַיִּסְרוּ
אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם. וְתִפְשׂוּ בּוֹ אָבִיו
וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ אֶל זִקְנֵי עִירוֹ וְאֶל
שַׁעַר מִקְדָּמוֹ. וְאָמְרוּ אֵל זִקְנֵי עִירוֹ כִּנְנוּ
זֶה סוֹרֵר וּמוֹרֵה אִיָּנֹנִי שְׁמַע בְּקוֹלֵנוּ וְזָלַל
וְסָבָא (דברים כא יח-כ). לאמור: אי-
השמיעה בקול הוריו המייסרים אותו,
היא החותמת את דינו להיהרג. המסר
הברור הוא שצעיר שאינו מקבל את
סמכות ההורים, סופו שימרוד בכל
סמכות באשר היא. ומשם קצרה
הדרך לחיי הפקר אשר יסבו נזק
רב לעצמו ולחברה כולה. כפי ששנו
חכמים במשנתם: בן סורר ומורה נידון
על שם סופו, ימות זכאי ואל ימות חייב
(סנהדרין פ"ח מ"ה). המקור לכך טמון
במילות ספר משלי: גַּם בְּמַעַלְלָיו יִתְנַקֵּר
נֶעֶר אִם זָךְ וְאִם יָשָׁר כְּעֵלּוֹ (כ יא).

דומה שאין כמו סוגיה זו כדי
להמחיש מה רבה הסמכות שהעניקה
התורה לחכמים, לקבוע כיצד יש
להחיל את דברי התורה בכל דור ודור.
פער בלתי נתפס מצוי בין פרשה זו
לצורת החינוך הנהוגה בדורנו, כפי
שנפרט להלן.

כידוע, בן סורר ומורה לא היה ולא
עתיד להיות. ולמה נכתב? לומר: דרוש
וקבל שכן (סנהדרין עא ע"א), ולמרות
זאת, יכולים אנו להסיק מפרשה זו
לגבי אופי החינוך שנהג בימי קדם על
פי התורה: האב והאם מציבים דרישה
חד-משמעית מהבן ליישר קו עם
חינוכם, והם מייסרים אותו בשוטים
לשם כך. בספר משלי כתובים הדברים
כהנחיה מפורשת: יִסֵּר בֶּנְךָ וַיִּיָּקֶה וַיִּתֵּן
מַעֲדָיִם לְנַפְשְׁךָ (כט יז). הכוונה כמובן
גם להכאה של ממש, כמאמר הכתוב:
חוֹשֶׁךְ שֶׁכָּטוּ שׁוֹנָא כְּנֹ (יג כד).

ממספר הלכות הנוגעות לחינוך
תלמידים ניתן להבין שמצב דומה
נהג בזמן חז"ל ואף לאחריהם. למשל,
מדברי הרמב"ם: מְכַנְסִין אֶת הַתִּינוּקוֹת
לְהַתְלַמֵּד כְּבֵן שֶׁשׁ כְּבֵן שֶׁבַע... ומכה אותן
המלמד להטיל עליהם אימה ואינו מכה
אותם מכת אויב מכת אכזרי לפיכך לא

עו"ס ברוך גדלביץ'

תקומת העמלים לפרנסתם

זכינו בשנים האחרונות להיות עדים, חלקנו - להיות ממש שייכים להקמה ולביסוס של המפעל המדהים הזה - 'אחוות תורה'.

חשבתי על השם המיוחד של הארגון. מה העומק שלו? מה הקשר בין אחווה לבין תורה ומהו הערך המוסף הייחודי שהשם בא לבטא?

בפרשת השבוע מצווה התורה "הקם תקים עמו". מבאר השפת אמת זצ"ל: "כפי מה שאדם עוזר לחברו כעניין אמרם הוי נושא בעול עם חברו. כמו כן זוכה לתקן עצמו ליישר אורחותיו להיות לו תקומה. וזה הקם תקים עמו. והוא עניין יותר משבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עמו".

נמצאנו למדים שיש קשר בין עזרה לזולת במישור הבין-אישי, לתקומה ולהצלחה האישית. ולכן "הקם תקים" כפול. כאשר אתה מקים את הזולת, אתה מבצע פעולת הקמה גם לעצמך.

אנו, החרדים העובדים, הגענו למצב בו חוינו מעבר מאתגר מתקופת הישיבה והכולל, שבה היינו שייכים והיינו חלק מדבר גדול, למצב שבו הפכנו לעם מפורד ומפורד כאשר כל אחד מאתנו נאלץ לצאת לעמל יומו. זה הביא לתוצאה בלתי נמנעת של אובדן ההשתייכות והחיבור שלנו.

לכן, כאשר באים ומבקשים לבצע הליך תקומה מחדשת של חיבור החרדים העובדים לתורה, להווי התורני, זה בא בשילוב עם הקמה של אחווה, קהילה פונקציונאלית ומאוחדת. לאו דווקא סביב השיוך הגיאוגרפי אלא סביב אתגר ומסע משותף.

המפעל המדהים הזה בא לתת לנו בור זמנית, גם אפשרות מעשית של חיבור תורני מותאם לצרכים ולמאפיינים הייחודיים שלנו. וגם ליצור אחווה פנימית בינינו החברים ובני משפחותיהם החולקים גורל, אתגר ומסע משותף.

ככל שנעמיק בדיבור מאיר עיניים זה של השפת אמת זצ"ל, נגלה ממה מורכבת הדרך הנכונה לחיבור מחדש של קהילת החרדים העובדים להווי התורנית:

עצם לימוד התורה ויישור אורחותינו באופן המתאים והמאפשר ובהתחשב בצרכים והאתגרים הייחודיים המאפיינים את המסע שלנו.

אחווה פנימית ועזרה הדדית בין חברי קהילת אחוות תורה. עזרה ברוח ובגשם, להפסיק להיות לבד עם האתגרים שלנו ולהבין שיש לנו עוד המון חברים המתמודדים עם אתגר דומה, ואם נתחבר כולנו יחד מתוך מטרה לקדם יעדים משותפים מתוך עזרה, התחשבות והדדיות - אזי העוצמה תכפיל ותששל את עצמה ונגיע להקם תקים עמו, להצלחות שכעת נוכל רק לחלום עליהן. אז חברים יקרים, בואו נצא לדרך. שנזכה לתקן עצמנו וליישור אורחותינו.

עדכונים מהשטח

"חודש אלול מצד מהותו מהווה הזדמנות נפלאה להצטרף לקהילות, לשיעורים ולפעילויות המגוונות. אנו שמחים לראות את העניין הרב ואת ההשתתפות הגוברת, ובטוחים שבעזרת ה' התנופה תימשך ואף תתעצם בחודשים הקרובים".

בימים אלו, כפי שקראתם כבר בפתח העלון, אנו מציינים 100 שנה לדרך היומי וממש בסמיכות לראש חודש התחילו מסכת חדשה, מה שגרם לגל אדיר של מצטרפים ופתיחת שיעורים וקבוצות לימוד חדשים.

התרגשות רבה נרשמה בקהילות אחוות תורה ברחבי הארץ עם תחילת חודש אלול, כאשר בקהילות רבות נוסדו שיעורים חדשים בתחומים מגוונים ופעילויות נוספות לצד מצטרפים רבים חדשים. ניכר כי אכן רבים מנצלים את האווירה המתאימה כדי להצטרף לקהילות, לשיעורי תורה ופעילויות שונות.

ראשי הקהילות מצביעים על תנופה משמעותית בפיתוח הקהילות כהמשך ישיר לקיץ גדוש בעשייה ברוכה ומבהירים:

זריזין מקדימים: חברי קהילת 'מחבורים לתורה' במודיעין עילית מקפידים מדי בוקר לאחר תפילת שחרית להשתתף בשיעור דף היומי לפני היציאה לעמל יומם. השיעור נמסר על ידי הרב איצי אקרמן.

הדרן עלך: חברי קהילת אוהל תפילה בבית שמש משתתפים בסעודת מצווה לרגל סיום מסכת ניטין במסגרת שיעור הדף היומי הנמסר על ידי הרב אלעד זמיר.

בית של תורה: אחד מחברי קהילת ריבניץ בביתר עילית חנך את ביתו ואירח את חבריו לאירוע קביעת מזווה וסעודה כיד המלך

על נטילת לולב: בקהילת צעירי צאנז בפתח תקווה פתחו את זמן אלול עם סדרת שיעורים מיוחדת על הלכות ד' מינים, כך שכל לומד ירוכז ידע רב ויתמצא היטב בהלכות אלו. סדרת השיעורים נמסרת על ידי הרב שלומי יונגרסון.

תל גיבורים: בקהילת 'אחוות תורה - תל גיבורים' בפרדס כץ בראשות הרב מיכאל חביב פתחו את זמן אלול בלימוד פורה, כשכל חבר קהילה יכול להצטרף ללימוד המתאים עבורו ולהנות מלימוד איכותי, חברים טובים וכיבוד עשיר שמוסיף לאווירה.

שעת שיפור

מבט חדש ומעצים לפרשיות השבוע והחיים

הרב אבי אברהם

כי תצא מאזור הנוחות

בהמשך גם לרובד הרוחני-פנימי שעוסק במלחמת היצר הפנימית שלנו.

בחירת המילים מגלה לנו כי במלחמה כמו במלחמה, אם נשב ונחכה במגרש הביתי שיבואו לכבוש אותנו, אלמנט ההפתעה יהיה לצידו של הכובש ואנחנו עלולים להפסיד מכך. עלינו "לצאת למלחמה" מיוזמתנו האישית. במקום לחכות, לתכנן מבעוד מועד את האסטרטגיה והתרחישים הטובים והרעים, להיערך למלחמה בחזית ולא רק לבלימה והתגוננות תמידית.

כדי לכבוש ולנצח את היצר, את החיים, עלינו לצאת מאזור הנוחות שלנו וללמוד גם לחתור ראשונים למגע. לכבוש תחילה את הפחדים המכבידים שלנו ולהגיע אליהם מוכנים יותר.

שינוי קטן, חוויה שונה

בעבר, במהלך שיחה בנושא זה בישיבה ששימשתי בה כמנהל חינוכי, ביקשתי מהבחורים שכל אחד יעשה משהו שונה בעצמו. במהלך ההקשבה לשיחה. המטרה היתה להבין ששינוי קטן יוצר חוויה שונה בתכלית. לגלות משהו מזווית חדשה ופותחת עיניים.

אחד בחר להוריד משקפיים, השני פתח כפתור נוסף בחולצה, השלישי הוריד חגורה, הרביעי הסתובב עם הכיסא לכיוון השני וכו'. בסוף השיחה כל אחד תיאר משהו חדש שלמד, על החוויה, על השיחה (מסתבר שהיא נשמעת מאוד שונה מהגב) ובעיקר על עצמם.

על תחושת העקצוץ של אי-נוחות וקושי להתגמש כשבסך הכל הורידו משקפיים או חגורה. וגם - על כך שבסופו של דבר התנסו במשהו חדש שפתח להם פתח קטן של מוטיבציה לעוד התנסויות חדשות ואמיצות. קוראים לזה לגדול.

לא מזמן עברתי ליד בית ילדתי והסתכלתי על החנויות באזור. צביטה קלה מילאה אותי למראה מוכר הפלאפל שכבר 20 שנה עושה את אותו הדבר והסנדלר הוותיק שמתקן שם נעליים כבר 50 שנה, כאשר עם השנים הצטרפו בנו ונכדו. הם באזור הנוחות שלהם ולא נראים עצובים. להפך, הם שמחים ומסופקים מעבודתם ומהניסיון והמוניטין הרב שצברו.

כשעברתי שם עלתה בראשי שאלה 'כפרנית': האם כל אחד צריך לנסות "לצאת מאזור הנוחות" שלו או לפעמים אזור הנוחות שלך הוא בדיוק הייעוד שלך?

לפעמים אנחנו ב"כי תצא" ופעמים המטרה העיקרית של היציאה היא "כי תבוא". להתבסס וליהנות היטב מהמקום שלך בעולם. לדעת ולהבין מה חובתך בעולמך.

רבים מדברים על "לצאת מאזור הנוחות", אך לפעמים אלו רק אנשים שקשה להם עם יציבות ומתרחצים את חוסר הנוחות ממצבם במנטרות עם ניחוח של קידום והעצמה. לא תמיד זה נכון. לפעמים, עלינו ללמוד דווקא ליהנות מאזור הנוחות, להבין שזה המקום שלנו והוא טוב וממלא, מעצים ומספק. זה התפקיד שלנו בעולם וגם בו אפשר לחדש ולהתחדש. עלינו ללמוד ולחקור, להבין מתי התנועה שלנו אמורה להיות ב"כי תצא" ומתי ב"כי תבוא", מתי זה מגביל אותנו וזה כואב לנו מספיק כדי לצאת לדרך חדשה. רק אחרי שהבנו בשכל והרגשנו בלב שנדרש שינוי דרסטי, זה הזמן לעבור למעשה.

לצאת מהמגרש הביתי

פרשת השבוע פותחת במילים "כי תצא" ועוסקת ביציאה למלחמה, נושא שתורגם

הכותב הינו יועץ ומטפל רגשי, מנהל מרכז קומ"ה לקידום והעצמה להארות ויצירת קשר: merkazkuma@gmail.com
המדור מתוך ספר שיראה אור בקרוב בע"ה

בס"ד

מתארח בירושלים?
ממתין לפגישה?
הלו"ז התפנה?

בוא לבית המדרש הפתוח

לרגל תחילת 'זמן אלול' אנו מזמינים אותך לבקר וללמוד בבית המדרש הפתוח של 'אחוות תורה' בירושלים

- אווירה נעימה ומיוחדת
- כיבוד ושתייה לאורך כל הבוקר
- מגוון תוכניות לימוד (דף יומי, הלכה ועוד)
- בלי מחויבות, בלי התחייבות ולכמה זמן שמעוניינים

מחכים לכם! פתוח מ-9

9 רחוב ברנד 15 הר נוף ירושלים | חניה מסודרת
לפרטים הרב משה שחור: 054-560-2099

עם ידע, כלים ומיומנות

הופך ליצירת אומנות

גם דף פשוט

התוכנית להכשרת מאמנים רגשיים - חברתיים ומנחי קבוצות

מחזור ד' יוצא לדרך

- לתרגם ידע לכלים מעשיים
- אופק תעסוקתי בשכר גבוה
- חוויה אישית מעצימה ומשפרת
- קהילת בוגרים דינמית ומפרה
- פיתוח אישי ומקצועי באווירה תורנית
- תעודה מטעם תוכנית חנוך-הג'ינט ומרכז קומ"ה לקידום והעצמה

התוכנית בשיתוף תוכנית חנוך-הג'ינט, מומלצת ע"י רבנים ומיועדת לאנשי חינוך וטיפול. ההצטרפות מותנית בראיון אישי ובהתאמה לתוכנית. מחיר מסובסד לרבני ישיבות

לפרטים נוספים ולרישום 054-431-2510

תכנית חנוך | מוסדות | קידום | שלבים | הג'ינט

הקריקטוריסט של הדף היומי

"אני שמח מאוד בפרויקט הזה שמביא עימו חוויה והנאה סביב לימוד הגמרא"

איזה תגובות אתה מקבל מהציבור?

תגובות מדהימות מאנשים שבזכות האיור החזיקו מעמד וסיימו מסכת קשה. אנשים שמספרים על החוויה המהנה שזה יצר סביב הלימוד. תגובות שעוררו דיונים הלכתיים מעניינים, והרבה סיפורים מרגשים. הפרויקט הזה יצר איזושהי חוויה חזקה מאד סביב הדף לאלפי אנשים וקבוצות של לומדים, שיעורים, ואנשים שנהנים מדי יום מהצצה מחוייכת לדף של היום.

שורה לסיום?

התחביב הגדול שלי מאז ומעולם היה להעלות חיוך בעזרת האיורים, ואני שמח מאוד בפרויקט הזה שמביא עימו חוויה והנאה סביב לימוד הגמרא. השימוש בהומור בצורה הזו מצריך חשיבה וזהירות, ואני מקווה שאצליח תמיד להביא תועלת, לשמח ולהעלות חיוך.

לקבלת האיור היומי

בווטסאפ או במייל:

benziwolman@gmail.com

בנצי וולמן

בן 33, לומד בשעות הבוקר בכולל ואחר הצהריים עוסק לפרנסתו כמאייר במגוון תחומים בארץ ובארה"ב. בין עבודותיו ניתן למצוא את האיורים על הסדרה 'לנדול' של סיון רהב מאיר ועוד. אנחנו מכירים אותו בעיקר בעקבות איורי 'הדף היומי'.

ממתי אתה לומד דף היומי? איך זה התחיל?

שלוש וחצי שנים. אני לומד ומוסר שיעור דף היומי לקבוצת חברים בקהילה.

מתי התחלת לצייר איור על הדף היומי ומאיפה הגיע הרעיון?

לפני חצי שנה התחלתי לאייר את הדף היומי במטרה ליצור חוויה מהנה סביב הדף לחברי השיעור. הרעיון צבר תאוצה ועניין אצל הרבה לומדים, וגם כאלו שלא. ומאז אני ממשיך, משתדל לאייר כל יום לתועלת והנאת כולם.

כל יום האיור קשור לדף או לפעמים צריך לאלתר?

אני שולח איור שקשור לדף. בזמנים מיוחדים יש איור מעניינא דיומא: שלושת השבועות, בדיקת חמץ, או איור מיוחד לכבוד סיום או תחילת מסכת וכדו'.

ספר על התהליך, כמה זמן עבודה נדרש?

הרעיונות צצים בלי כללים משלהם, מתישהו, ואני מתיישב לאייר. שעה או יותר.

פִּינֵת הַיִּצְחָק

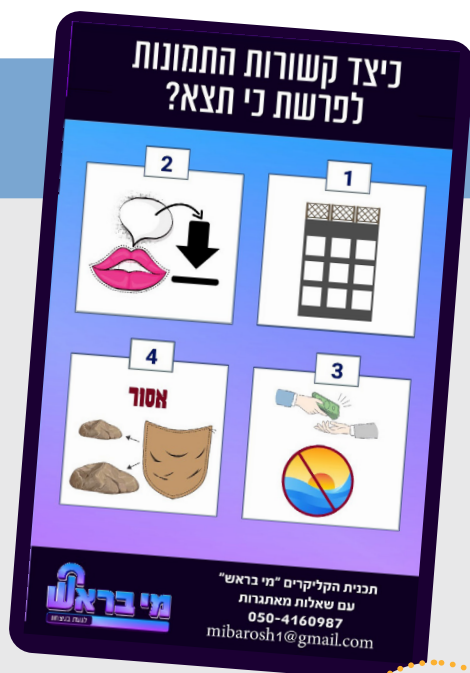
ילדים, חכו למדור מורחב אי"ה בשבוע הבא

חידה של ה'בן איש חי' - מעבדת לנער הישראלי

הדין והגבול

שני אנשים חזרו מהשוק, לבושים בבגדים צמודים ונטולי כיסים וכל אחד נשא על ראשו ארגז מלא פירות או קטניות. בדרךם עברו ליד חנות ממתיקים בתפוצת ונכנסו פנימה, המוכר לא היה בחנות ולכן אחרי כמה דקות יצאו השניים והמשיכו בדרךם. כשחזר המוכר גילה שהתא של סכריות הדבש התרוקן, ברר מי היו בחנות בהעדרו והזמין את השניים - היחידים שבקרו בה, לדין תורה. שניהם הביאו עדים שהלבוש שהיה עליהם לא אפשר להסתיר תחתיו מאומה. ועוד העידו העדים, שהארגזים שעל ראשיהם היו מלאים וגדושים על גדותיהם. הדין חקר את שניהם ומצא שהעדויות נכונות. בכל זאת פטר את אחד מהם וחייב את השני להודות בגנבה! - התדעו איך הצליח הגנב להחביא את שלוליו?

תשובה אי"ה בגליון הבא

תשובות תמונה לפרשת שופטים

1. לא תסור ימין ושמאל
2. ולא ירבה לו סוסים
3. למלחמה-וראית סוס ורכב
4. לא תשחית לנדח עליו גרן

זוכה השבוע
נפתלי נאה (13)
בית שמש

פותרתם? שלחו את התשובות למייל: alon@achvat.co.il
בין הפותרים יחולק פרסום. פרטים ותשובות בעלון הבא

הידעת?

הדף היומי

ההוגה והמחולל

"אפילו אותם יחידים סגולה שהיו נמצאים מעולם בכל מקומות ומושבות אחינו בית ישראל המפוזרים, וקיימו בעצמם קבעתם עתים לתורה, איזהו שעות במעט-לעת, עתה מחמת גודל טרדות הפרנסה וכלכלה, ומסיבת האי-סדרים בחיי היום והשערוריות, וביחוד היוקר הנורא... ההכרח יאלצם מלפסוק לקבוע עתים לתורה ותורה חוגרת שק, ואנחנו מחשים בעת כזאת? ... לפי דעתי מהנכון שניסד חברה ש"ס כללית, וכל חברינו בדעה החרדים בכל מקומות פזורים, יהיה מי שיהיה, סוחר, פועל, אומן או שכיר יום וסתם מוטרד בעסקיו, ובאיזה מקום שיהיו יקבעו זמן בין תפילת מנחה למעריב ללמוד בחבורה דף גמרא תמידין כסדרן, וכמובן בהגבלה מוקדמת ומדויקת על יום מיוחד, וכל חבר מחויב לקבל על עצמו שילמוד בכל יום דף גמרא בעת הזאת ... ומאליו מובן שיועילו תשלומים ביומו... בעת ועונה שיבוא לשפוך שיחו בין הערבים, בבית המדרש או בבית הכנסת, ימצא שם מקום שנודמנה חבורה שילמדו אותו דף הגמרא הקבוע, וממילא יהיה נקל לו להתאחד עמהם גם עתה בדף שפסק אתמול בביתו ... יהיה איך שיהיה עת לעשות לד' וכל ההתחלות קשות. אבל דבר נקל הוא בעזרת השם יתברך".

מכתב זה פורסם בחודש אב ה'תרפ"א בעיתון 'דגלנו', שנתיים לפני הכרזת הדף היומי ההיסטורית (ט' אלול ה'תרפ"ג) בכנסייה הגדולה הראשונה של אגודת ישראל. הוגה הרעיון היה הרב משה מנחם שפירא, רבה של דזיאלושיץ הפולנית, אך הרעיון לא תפס.

מסובב הסיבות גלגל את הדברים כך שרק באלול תרפ"ג, השבוע לפני 100 שנים, זרח אורו של 'הדף היומי' במתכונתו הנוכחית, והזכות נפלה בידיו של רבי מאיר שפירא, מייסד וראש ישיבת חכמי לובלין, רבן של סאנוק ופיוטרקוב וחבר הסיים הפולני (תרפ"ב-תרפ"ז). הוא זה שזכה ובדק לתואר 'מחולל הדף היומי'.

ואלה הנתונים

תכל'ס, במספרים

פורטל הדף היומי במספרים

מקור: פורטל הדף היומי

1

מקום ראשון
בחיפוש 'דף היומי' בגוגל

194

מחפשי חברות
רשומים בפורטל
(עשרות נוספים
כבר מצאו)

134

מדינות מהן נכנסו
עד כה גולשים
לפורטל

7

שפות
לאפליקציה

1,623

לומדי דף יומי
מנויים על
הניוזלטר של
פורטל הדף היומי

1,398

שיעורים ברחבי
הארץ מעודכנים
בפורטל

1,086

גולשים חברים
בקהילת הפורום

1,517

מגידי שיעורים,
רבנים, מרצים,
ושאר תלמידי חכמים
מפרסמים תכנים
ללימוד בפורטל

7,113

ממוצע כניסות
יומי לפורטל

53,967

מאמרים וקישורים מעודכנים בפורטל

103,772

הודעות ותגובות נכתבו בפורום

141,520

הצבעות לסקר החודשי

192,546

הורדות לאפליקציה

146,322

שיעורי שמע/וידאו על הדף היומי

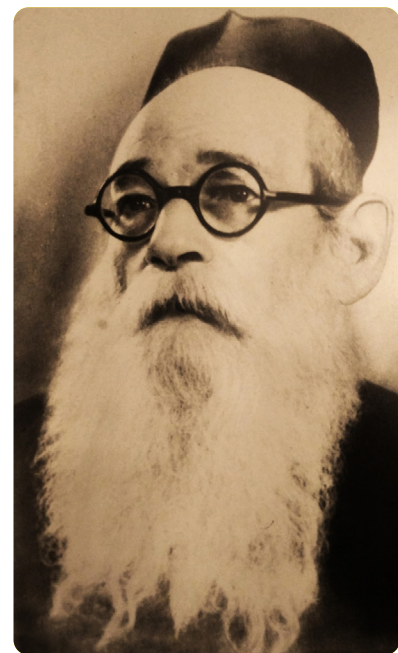

מיד עם הכרזת הדף היומי
הדפיס וחילק מהר"ם שפירא
לוח שבועי של הדף

מהר"ם שפירא ערך מסיבת
עיתונאים במלון קרקובסקי
בוורשה שבו הכריז על 'הדף'
בפני העיתונות הכללית, מה
שתרם להפצת הרעיון גם
באמצעות התקשורת הלא-דתית

תוכנית הלימודים של
"ישיבת חכמי לובלין" היתה
"ללמוד יום יום הדף עם כל
הראשונים והטור ושולחן ערוך
השייכים לו באופן ומשטר
רצוי מאוד, להרכיש בלב
התלמידים בקיאות נפחה
בעיון עמוק בש"ס ופוסקים"

קומץ בחורים מבחירי
ישיבת לובלין הפכו למגידי-
שיעור של הדף היומי בבתי
מדרשותיה של לובלין

רבי ניסן בן-ציון זצ"ל

(ה'תרמ"ו, 1885 - י' אלול ה'תשי"ג,
21 באוגוסט 1953)

רבי ניסן בן-ציון (שמושקוביץ) בן-ציון כיהן כרבן של כמה עיירות בליטא, ארמנס שליד ניו'י נובורוד, אמסטיבאוה שליד וולקוביסק, ובאדקי שליד ביאליסטוק. כשעלה לארץ ישראל בשנת ה'תרצ"ה (1935) שינה את שם משפחתו ל"בן ציון" במקום שמושקוביץ. בנו השתמש בשם "ציוני". בסוף ימיו שימש רב בקרית חיים ואב"ד בבית דין הרבני בחיפה. חיבר את הספר "בנין ציון". הרב בן-ציון היה חניך ישיבות מיר וסלבדקה, אשתו דינה בתו של רבי משה לוינסון (אראנער) הייתה אחותו של הרב אברהם אלישיב מהומל (שקילב) את שם משפחתו מחותנו בעל ה'לשם'. אביו של הרב אלישיב.

[תקציר מתוך 'אישי ישראל']

אזרחות

יוצא לאור על ידי 'אחוות תורה'
עורך: מוטי רובינשטיין
עיצוב: ינסל סטודיו

לתגובות: alon@achvat.co.il

לקבלת העלון מדי שבוע
במייל או בוואטסאפ שלחו את
המילה 'עלון' לבוט שלנו
בוואטסאפ 072-371-4400

חורבת עֵנִים

חורבת

צילום: ד"ר רביש טיכר

'חורבת עֵנִים' הוא שמו העברי של אתר ארכאולוגי בתחומי יער יתיר שבדרום הרי חברון, כ-20 ק"מ מצפון מערב לערד. האתר מזוהה עם היישוב המקראי "עֵנִים" שנזכר בספר יהושע (טו נ) כחלק מנחלת שבט יהודה. באתר נמצאו שרידים מהתקופה הביזנטית, ובהם כ-50 מערות מגורים, בורות מים, גדרות ומתקנים חקלאיים.

הממצא הבולט ביותר הוא בית כנסת שפעל במקום בין המאה ה-3 למאה ה-7. בית הכנסת בנוי בכיוון מזרח-מערב ויש בו אלמנטים אדריכליים ייחודיים. לפי הממצאים, נראה שהתקיימה במקום התיישבות יהודית רציפה עד התקופה המוסלמית הקדומה. האתר מעיד על המשכיות יישוב יהודי באזור זה של דרום הר חברון בתקופות הרומית-ביזנטית. נראה כי בראשית התקופה המוסלמית באזור חדל היישוב היהודי להתקיים והיהודים נמלטו, נהרגו או אולצו להתאסלם. רוחת סברה לגבי מוצאן של כמה מהמשפחות הפלסטיניות הגדולות ברחבי דרום הר חברון מקבוצות יהודיות שאולצו להתאסלם בתקופה זו.

תחת השמש

idobi/Wikimedia CC BY-SA 3.0

קיבוץ האון

קיבוץ האון הוקם באוגוסט 1949 כהיאחזות נח"ל ליד עין גב ובשל טענות סוריות עבר למיקומו הקבוע באוקטובר אותה שנה. הקיבוץ הוקם באזור המפורז בין ישראל לסוריה, למרות התנגדותה של האחרונה גם למיקומו החדש. התנגדות שנדחתה על ידי ועדת שביתת האש. בשנות ה-60 של המאה הקודמת, לפני מלחמת ששת הימים, סבל הקיבוץ מהפגזות סוריות תכופות. הקיבוץ סבל מקשיים כלכליים ומכמה גלי עזיבה של חברים וב-2007 הפך ליישוב קהילתי בעקבות חובות כבדים. בקיבוץ הייתה חוות היענים המסחרית הגדולה בישראל. עור היען שימש לתעשיית האופנה הצרפתית וביצת היען הגדולה בעולם הוטלה כאן בחווה.

משט מפרשי הארגמן

הודעת?

משט מפרשי הארגמן הוא אירוע שנתי קבוע המתקיים בסנקט פטרבורג שברוסיה, הוא מהווה את שיאו של פסטיבל הלילות הלבנים וצופים בו מיליוני אנשים [?] מגדות הנהר נייבה. ה'מנהג' החל בתקופה הסובייטית, בשנות ה-40 של המאה ה-20, כאירוע לציון סיום שנת הלימודים. במרכזו: משט של פריגטה בעלת מפרשים בצבע ארגמן - שני, וזיקולקין די-נור. מאירוע תעמולתי קומוניסטי (שהופסק ב-1979), הפך המשט (שהתחדש ב-2005) לאירוע תרבותי ותיירותי חגיגי.

Kora27/Wikimedia CC BY-SA 4.0